

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У ВНЗ УКРАЇНИ

Упродовж 2016р. в Україні зафіксовано 4287 нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, що на 0,8% (33 випадки) більше порівняно з 2015р. Кількість потерпілих від нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, становила 4429 осіб (у 2015р. – 4444 особи). Серед потерпілих 102 особи були у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння. На виробництві загинуло 357 осіб, у тому числі 34 жінки (у 2015р. – відповідно 325 і 29 осіб) [1].

Згідно зі статистичними даними, щороку в Україні у надзвичайних ситуаціях гине близько одного відсотка населення, травмується більше 2 млн. осіб. Внаслідок цього економічні щорічні втрати національної економіки становлять більше ніж 2,5% валового внутрішнього продукту України. Значна частина втрат у результаті нещасних випадків зумовлена недостатньою поінформованістю людей щодо поведінки в разі виникнення надзвичайних ситуацій, відсутністю практичних навичок самодопомоги, недотриманням правил особистої безпеки.

У зв'язку з цим проблема формування у майбутніх фахівців необхідних знань, умінь і навичок з безпеки життєдіяльності, охорони праці в галузі набуває особливої актуальності.

Сучасні вимоги суспільства вимагають обізнаності кожної людини в тому, як правильно поводитись за будь-якої надзвичайної ситуації, вимагають від випускників ВНЗ знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних і природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання. Майбутні фахівці можуть одержати необхідні знання з дисциплін, пов'язаних з безпекою: «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі» та «Цивільна оборона». Проте і ця можливість з кожним роком стає дедалі примарнішою, оскільки останнім часом чітко прослідковується тенденція до значного скорочення часу на викладання зазначених дисциплін, а також їх об'єднання в єдиний курс із відповідним скороченням навчального навантаження [2].

На даний час, у вищій школі, в процесі викладання дисциплін циклу «Безпека життєдіяльності» виникають наступні проблеми: об'єднання двох дисциплін в інтегрований курс «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»; суттєве скорочення обсягу аудиторних годин; відсутність навчальних підручників, які б повністю відповідали змісту типової навчальної програми нормативної дисципліни «Безпека життєдіяльності».

Погоджуючись із думкою [3] вважаємо, що курс БЖД не повинен скорочуватися або інтегруватися в інші дисципліни, тому що кількість небезпек, які загрожують сучасній людині, постійно збільшується. Адже, ситуація, що склалася в Україні за останні два роки, особливо у зоні проведення АТО, вимагає нових підходів і у викладанні низки дисциплін.

Таким чином, завдання сучасної вищої школи полягає у формуванні у майбутніх фахівців (спеціалістів та магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, формування здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

1. Травматизм на виробництві у 2016 році . Експрес - випуск [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>, 2. Чорна Т.М., Заєць В.А., Нецадим Л.П., Слободян О.П. Проблеми викладання дисциплін циклу безпеки життєдіяльності у вищих

навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2937/1/62.pdf>, 3. Нагайчук О.В. Аналіз проблем викладання дисциплін «безпека життєдіяльності» та «основи охорони праці» у ВНЗ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/5617/>

Мацеха В. В.

Національний університет «Львівська політехніка»

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ІНФОРМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОФІЛЮ

Наразі відбуваються реформи вища освіта в Україні, пов'язані зі змінами стандартів вищої освіти відповідно до стандартів та вимог Європейського Союзу, основаних на компетентністному підході, який набуває важливого значення, оскільки переміщує акценти з процесу накопичення нормативно визначених знань, умінь та навичок у площину формування й розвитку у фахівців здатності практично діяти та творчо застосовувати в різних ситуаціях набуті знання та досвід. Формування інформативної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання комп'ютерного профілю повинен подолати розрив між знаннями та їх практичним застосуванням, навчити за допомогою отриманих і засвоєних знань ефективно вирішувати професійні завдання.

Різні аспекти інформатичної компетентності педагогів професійного навчання комп'ютерного профілю досліджувалися у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Термін «компетенція» аналізується в працях Е. Зеєра, А. Хуторського, С. Шишова. Термін «компетентність» розглядається в працях Л. Сушенцевої, А. Хуторського. У сучасних наукових дослідженнях Л. Петухової, А. Хатько, А. Хуторського вивчається зміст терміну «інформатична компетентність». У ході вивчення літератури виявлено, що подальшого уточнення та вивчення потребує зміст та структура поняття «інформатична компетентність майбутніх педагогів професійного навчання комп'ютерного профілю».

Аналіз чинного законодавства у сфері освіти показав, що питання впровадження компетентнісного підходу є ключовим в нормативних документах у галузі формування національної освіти. Головною метою української системи освіти є створення умов для формування та самореалізації кожної особистості, забезпечення високої якості освіти випускниками середньої та вищої школи.

В рамках компетентнісного підходу ми стикаємося з поняттями «компетенція», «компетентність», «ключові компетентності» та «інформатична компетентність», що мають різноманітні визначення. Щодо поняття «інформатична компетентність», то в літературі зустрічаються ототожнені поняття «інформаційна компетентність», «інформаційно-комунікаційна компетентність». На нашу думку, правильним є поняття «інформатична компетентність» оскільки воно найбільш наближене до науки «інформатика».

В нашому дослідженні дотримуємось формулювань А. Хуторського. «Компетенція – це відчужена, наперед задана соціальна вимога (норма) до освітньої підготовки здобувача освіти, необхідна для якісної продуктивної діяльності в певній сфері» [4].

Також, А. Хуторський пропонує трьохрівневу ієрархію компетенцій [5]: ключові, приналежні до загальному (метапредметному) змісту освіти; загальнопредметні, реалізуються на матеріалі сукупності навчальних предметів (модулів) та освітніх областей; предметні, часткові по відношенню до ключових та загальнопредметних, формуються на матеріалі окремих навчальних предметів [5].